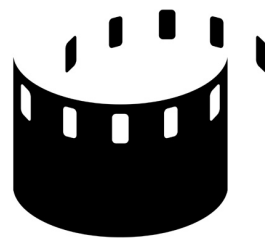

Museu del Cinema
Col·lecció Tomàs Mallof

BUÑUEL

L'últim viatge

Exposició temporal

Ajuntament de Girona

Luis Buñuel va visitar Espanya per darrera vegada el març de 1980. Contràriament al seu desig inicial, el director aragonès va acceptar una invitació de la Unión de Escritores Cinematográficos, que el volia homenatjar en el marc de la I Semana de la Crítica de Cine a Madrid. Buñuel, a qui no li agradaven els homenatges, potser va decidir-se a fer aquest viatge des de Mèxic, pensant que segurament seria l'últim al seu país.

En l'any del centenari del seu naixement, l'exposició "Buñuel. L'últim viatge" recorda aquesta darrera visita del director a Madrid i fa un repàs gràfic a la seva filmografia completa. 119 fotografies, 16 cartells i altre material documental formen el conjunt d'aquesta exposició, que té per objectiu acostar als ciutadans la figura i l'obra del més genial director cinematogràfic espanyol.

El material exposat procedeix de la col·lecció d'Antonio García-Rayó, periodista cinematogràfic i editor, entre altres, de la revista "AGR. Coleccionistas de Cine". Ell fou un dels responsables del darrer viatge de Luis Buñuel.

SUMARI

Fitxa tècnica
Descripció
Guió
Activitats relacionades

FITXA TÈCNICA

- Producció: Museu del Cinema-Col·lecció Tomàs Mallol
- Comissari i guió: Antonio García-Rayó
- Fotografies i material exposat: © Col·lecció Antonio García-Rayó
- Disseny: Pepo Rivero
- Projeccions audiovisuals:
 1. Títol: "Buñuel" (1984)
Guió i direcció: Rafael Cortés.
Producció: Nitra S.A.
© Media Park
Durada: 75'
 2. Títol: "Buñuel visto por sus colaboradores"
Direcció: Carles Prats
Realització: Manel Mayol
Producció: Mamen Boué
Guió: C. Prats, D. Pérez i J. Farré
Media Park (2000)
Durada: 50'
- Amb la col·laboració de: SGAE
Media Park
AGR
- Membre protector: El Periódico de Catalunya
- Inauguració: dilluns 25 de setembre del 2000, a les 19h
- Exposició: Del 26 de setembre de 2000 al 14 de gener de 2001
- Horaris: De dimarts a divendres de 10 a 18 hores
Dissabte de 10 a 20 hores
Diumenge de 11 a 15 hores.

DESCRIPCIÓ

Amb motiu del centenari del naixement de Luis Buñuel, el Museu del Cinema organitza una exposició titulada “Buñuel: L’últim viatge”, que vol ser al mateix temps un homenatge i un record d’aquest genial cineasta aragonès.

L’objectiu de l’exposició és doble. En primer lloc oferir als ciutadans un repàs gràfic de l’obra fílmica de Buñuel per tal de tenir una visió global, panoràmica, del llegat artístic d’aquest director. I en segon lloc, recordar el darrer viatge que Buñuel va realitzar, precisament a Madrid, el mes de març de 1980 i del qual es mostren imatges i materials. Un viatge que va ser un acomiadament d’aquest director al seu país de naixement abans de tornar al seu país d’adopció, Mèxic, on moriria tres anys després.

L’exposició té tres àmbits ben definits:

- a. Les pel·lícules: Un repàs gràfic a la seva filmografia completa (32 pel·lícules) amb fotografies, cartells i material original dels seus films
- b. L’últim viatge: Un record del darrer viatge que Buñuel va realitzar, precisament a Madrid, convidat per la Unión de Escritores Cinematográficos, que el volia homenatjar en el marc de la I Semana de la Crítica de Cine de Madrid.
- c. L’home: Una reflexió sobre la personalitat de Buñuel, les seves passions, obsessions, dèries i contradiccions. Buñuel, un dels cineastes més reconeguts i valorats del segle XX, com l’home que ens ha deixat un llegat fílmic de primera magnitud artística.

El contingut de l’exposició són 119 fotografies, 16 cartells, 10 “press-books”, 8 programes de mà i altre material gràfic. Tot aquest material procedeix de la Col·lecció d’Antonio García-Rayó, periodista cinematogràfic i editor, entre altres de la revista “AGR. Coleccionistas de Cine”. Ell, com a membre de la Unión de Escritores Cinematográficos, fou un dels responsables del viatge de Buñuel a Madrid.

Dins el marc de l’exposició, es projecten els següents documentals:

- “Buñuel” dirigit per Rafael Cortés el 1984 (75’), audiovisual biogràfic que complementa perfectament el contingut de l’exposició. Aquest audiovisual recull, a banda de declaracions del mateix Buñuel i un repàs a la seva filmografia i a la seva vida, les opinions de familiars, amics i cineastes sobre el director aragonès, com C. Saura, J. Huston, Federico Fellini, Rafael Alberti, J.L. Sáenz de Heredia, Octavio Paz, Paco Rabal, S. Silberman, etc.
- “Buñuel visto por sus colaboradores” dirigit per Carles Prats el 2000 (55’). Documental que recull les opinions i experiències d’alguns dels principals col·laboradors i/o amics de Buñuel: Juan L. Buñuel (fill de Buñuel i director, Jean-Claude Carrière (guinista), Roberto Cobo (actor), Francisco Rabal (actor), Pere Portabella (productor), Pierre Guffroy (director artístic), Jeanne Moreau (actriu), Edmon Richard (director de fotografia), Jacques Deray (director), etc.

Aquests dos documentals es projectaran també a la sala d’audiovisuals del Museu del Cinema tots els dissabtes i diumenges (vegeu l’apartat “Activitats relacionades” d’aquest dossier).

LES PEL·LÍCULES

El cinema de Buñuel és universal i intemporal al mateix temps. Pocs directors han existit en el món i al llarg de tota la Història del Cinema, que les seves pel·lícules hagin provocat des del començament tants debats, controvèrsies i, fins i tot, conflictes. Des de “Un perro andaluz”, rodada a França el 1828, fins a “Ese oscuro objeto del deseo”, finalitzada el 1977, sis anys abans de la seva mort, les pel·lícules de Buñuel –32 en total—s’han mantingut vives en la ment dels amants del cinema i en la memòria de la Cultura del nostre segle. Certament, no es un cinema amb el que hagi fruit el gran públic del segle XX. Els films de Buñuel –rodats a França primer, Espanya després, Mèxic, una altra vegada Espanya i novament França—han estat realitzats, al contrari, per a un públic intel·ligent, preparat, culte, inquiet, inconformista i, sobretot, visionari. Si les grans obres d’art es reconeixen per la capacitat que tenen de transmetre el caràcter i el temperament de la seva època, les pel·lícules del director aragonès són la imatge més viva de l’Espanya del segle XX, el que equival a dir tant com l’Espanya de tot el mileni. Una Espanya que ha transmès el millor i el pitjor a través d’escriptors com Cervantes o Galdós, de pintors com Velázquez o Goya, y de cineastes com Buñuel. I tot amb admirable senzillesa, sorprenent intuïció i asombrosa sensibilitat.

L’HOME

Tots els que han conegut a Buñuel, han explicat que el més sorprenent d’ell, era la seva senzillesa, la seva franquesa, la seva espontaneïtat i, en definitiva, la familiaritat amb que tractava als seus amics... i als seus enemics. Buñuel era al mateix temps un ésser senzill i un agitador, un cavaller i un incitador. Els seus principis surrealistes - la religió que professava amb passió i amb els principis de la qual, mesurava totes les coses - el van portar, a vegades, a mantenir postures totalment oposades a les de la majoria dels seus contemporanis, fins i tot a aquells més propers a les seves idees socials i polítiques. Buñuel era, per sobre de tot, ell mateix. Una persona atea fins a la medula, però que tenia a jesuïtes i sacerdots entre els seus millors amics, que estimava la vida i no tenia por a la mort, fins el punt de demanar ell mateix que no el mantinguessin artificialment viu en els seus darrers moments. Un home que, en definitiva, no temia a la mort. I que si havia dit alguna vegada que després de la vida hi havia el buit, també li agradava dir a alguns dels seus amics que estiguessin atents, perquè algun dia podrien retrobar-se amb ell, reencarnat en un gos, un lloro o un gat. Buñuel era un bromista, no només en la seva vida particular, sinó també en els seus films. Era també un ésser contradictori. I, sobretot, un somniador. Algunes de les seves pel·lícules semblen que estiguin essent somniades pels seus propis personatges. I és en aquests elements tant barrejats en ell, com la bondat, el surrealisme, l’agitador, l’ateu, el contradictori, l’home de família, el somniador... on es troba el veritable Luis Buñuel.

L’ÚLTIM VIATGE

Buñuel va arribar a España, per última vegada, recolzat en el seu bastó i en el braç de Luis Alcoriza, per assistir a un homenatge a Madrid que li preparava la *Unión de Escritores Cinematográficos*. Aquest homenatge s’havia de celebrar entre els dies 24 i 30 de març de 1980, en el marc de la *Primera Semana de la Crítica*. L’homenatge incloïa

també a personatges de l'exili espanyol cinematogràfic a Mèxic com Luis Alcoriza, Miguel Morayta, Juan Orol (aquest no era exiliat, sinó "gachupino", però també es va apuntar), Jimmy García Ascot, Ofelia Guilmáin, Augusto Benedico, Luis Gimeno, Emilio García Riera, José de la Colina, Pedro Mirtet, Julio Alejandro, Paco Ignacio Taibo, María Luisa Elío, Octavio Alba o Ángel Bilbatúa. Tots ells tenien suficient transcendència per justificar els objectius proposats pels organitzadors. En encapçalar l'homenatge Luis Buñuel, aquest acte es convertia en un esdeveniment que superava els aspectes socials i culturals per acostar-se als polítics. I, precisament, això era el que es pretenia. I així ho va entendre el propi Buñuel. I per això va venir. A part de la Unión de Escritores Cinematográficos també hi van participar l'Ajuntament de Madrid (en aquell moment governat per Enrique Tierno Galván), la Diputació de la mateixa província i el Ministerio de Cultura. És a dir, tot el ventall polític d'aquells anys i la totalitat de les forces culturals i intel·lectuals del país. Buñuel i l'exiliada colònia cinematogràfica espanyola a Mèxic van estar emparats per tots ells i, en certa manera, va ser un acte de desgreuge a aquests perdedors de la Guerra Civil, que van haver de fugir d'Espanya per salvar les seves vides i les seves idees.

ACTIVITATS RELACIONADES

Aquesta exposició s'emmarca dins la programació que sota el títol de "Buñuel 100 anys" ha plantejat el Museu del Cinema, la Fundació Universitat de Girona: Innovació i Formació i el Centre Cultural La Mercè, com a homenatge al genial cineasta aragonès. Les activitats relacionades amb l'exposició són les següents:

1. CURS D'ESPECIALITZACIÓ I PROJECCIÓ DE PEL·LÍCULES: "BUÑUEL 100 ANYS"

- Organitza: Fundació Universitat de Girona: Innovació i Formació
Museu del Cinema-Col·lecció Tomàs Mallol
Centre Cultural La Mercè
- Direcció del curs: Àngel Quintana, Dr. en Història de l'Art i professor titular d'Història i Teoria del Cinema a l'UdG.

■ Programa:

26/9/2000

Presentació del curs i introducció al tema a càrrec d'Àngel Quintana
Projecció del reportatge biogràfic "Buñuel" de Rafael Cortés (1984) i visita comentada a l'exposició "Buñuel. L'últim viatge" en el Museu del Cinema.

3/10/2000

Conferència a càrrec de Román Gubern, historiador de cinema i catedràtic de comunicació audiovisual de la UAB.

10/10/2000

Projecció de la pel·lícula "La Via Làctea" de L. Buñuel (1962)

17/10/2000

Projecció de la pel·lícula "El ángel exterminador" de L. Buñuel (1961)

24/10/2000

Projecció de la pel·lícula "Belle de jour" de L. Buñuel (1967)

7/11/2000

Conferència a càrrec de Mercè Ibarz, investigadora i professora de la UPF, autora de diversos estudis sobre Buñuel.

17/11/2000

Projecció de la pel·lícula "Viridiana" de L. Buñuel (1969)

21/11/2000

Projecció de la pel·lícula "Tristana" de L. Buñuel (1970)

28/11/2000

Conferència a càrrec de Pere Portabella, director i productor de cinema. Productor del film "Viridiana" de Buñuel.

12/12/2000

Visita guiada al Museu Dalí i projecció del curt "Le Chien Andalou" de L. Buñuel.

- Horari: Els dimarts de 19.00 a 22.00 h
- Preu: 10.000 PTA
- Lloc de realització:
 - . Fundació Universitat de Girona: Innovació i Formació
 - . Museu del Cinema-Col·lecció Tomàs Mallo
 - . Cinemes Catalunya
- Les projeccions de les pel·lícules de Buñuel que es realitzen als Cinemes Catalunya, són obertes al públic en general i no només als assistents al curs.

2. CONCERT: "PETISME. BUÑUEL DEL DESIERTO"

- Dia: 30 de novembre de 2000
- Hora: 22 h.
- Lloc: Teatre Municipal
- Entrada: 1.500 PTA.
- El poeta cantautor Ángel Petisme ha musicat per primera vegada els poemes de joventut que el gran cineasta aragonès va escriure abans de projectar els seus somnis a la pantalla. Petisme no ha escatimat energies per aconseguir un encaix ideal entre seqüència i música: el tango, la ranxera, el jazz, el rock i altres colors musicals vesteixen cançons i pel·lícules atrevides, sentimentals, radicals i surrealistes.
- Intèrprets:

Ángel Petisme	Guitarra acústica i veu solista
Jorge Biurrun	Guitarra acústica i veus
Miguel Paladín	Teclats, mòdul de so i veus
Héctor Lera	Percussió, "cajón" i veus
- Organitza: Centre Cultural La Mercè

3. PROJECCIONS DE DOCUMENTALS SOBRE LUIS BUÑUEL

Dos són els documentals que es projectaran tots els caps de setmana en el Museu, mentre duri l'exposició, sobre la vida i obra de Buñuel:

- "Buñuel" dirigit per Rafael Cortés el 1984 (75') i produït per NITRA S.A., reportatge biogràfic que complementa perfectament el contingut de l'exposició. Aquest audiovisual recull, a banda de declaracions del mateix Buñuel, les opinions de familiars, amics i cineastes sobre la vida i obra del director

aragonès, com C. Saura, J. Huston, Federico Fellini, Rafael Alberti, J.L. Sáenz de Heredia, Octavio Paz, Paco Rabal, S. Silberman, etc.

- “Buñuel visto por sus colaboradores” dirigit per Carles Prats el 2000 (55’). Documental que recull les opinions i experiències d’alguns dels principals col·laboradors i/o amics de Buñuel: Juan L. Buñuel (fill de Buñuel i director, Jean-Claude Carrière (guinista), Roberto Cobo (actor), Francisco Rabal (actor), Pere Portabella (productor), Pierre Guffroy (director artístic), Jeanne Moreau (actriu), Edmon Richard (director de fotografia), Jacques Deray (director), etc.

	“Buñuel” de Rafael Cortés (1984)	“Buñuel visto por sus colaboradores” de C. Prats (2000)
Dies	Tots el <u>dissabtes</u> del 30 de setembre de 2000 al 14 de gener de 2001	Tots els <u>diumenges</u> de l’1 d’octubre de 2000 al 14 de gener de 2001
Hora	18:30 h.	12:30 hores
Lloc	Sala d’audiovisuals del Museu del Cinema	Sala d’audiovisuals del Museu del Cinema
Entrada	Gratuïta	Gratuïta

Girona, setembre de 2000